

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समूह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ७, पद: वरिष्ठ सम्वाददाता

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा
द्वितीय चरण: प्रयोगात्मक (स्वर) परीक्षा
तृतीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क २००
पुर्णाङ्क: ५०
पुर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षा योजना						
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या र अङ्क भार	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	१० X १० = १००	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१० X १० = १००	३ घण्टा

प्रयोगात्मक परीक्षाको योजना

पूर्णाङ्क : ५०, उत्तीर्णाङ्क : २०

- कृने घटना विशेषको रिपोर्टको स्क्रिप्ट/समाचार तयार गरी स्वर परीक्षा नेपाली भाषामा दिनुपर्ने।
- पदसँग सम्बन्धित प्रयोगात्मक परीक्षाबाट ज्ञान, सीप र अभिवृत्ति समेत परीक्षण गरिनेछ।

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ।
- माथि उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ।
- प्रत्येक पत्रको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिका हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्दछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यमभाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ।
- प्रश्नहरू यथासम्भव नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन्।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको प्रयोगात्मक (स्वर) परीक्षामा समावेश गराइनेछ तथा द्वितीय चरणको प्रयोगात्मक (स्वर) परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र तृतीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ७, पद: वरिष्ठ सम्वाददाता

प्रथमपत्र: प्रशासन र व्यवस्थापन तथा समाजिक अध्ययन

पूर्णाङ्क: १००

खण्ड (क): ५० अङ्क

१. सरकारको अर्थ, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलनको अवधारणा
२. नेपालमा आमसंचारका माध्यमहरूको सम्बन्धमा संवैधानिक तथा कानुनी स्थिति
३. नेपालमा संचार सम्बन्धी संस्थाहरू रेडियो नेपाल, पत्रकार महासंघ, सूचना विभाग, प्रेस काउन्सिल, रा.स.स., गोरखापत्र संस्थान र नेपाल टेलिभिजन सम्बन्धी जानकारी ।
४. नेपालमा सरकारी संगठनहरूमा रहेको कमजोरी र प्रशासनिक सुधारको आवश्यकता ।
५. प्रसारण व्यवस्थापनको महत्व र आवश्यकता
६. सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
७. सूचना तथा संचार प्रणालीको महत्व र आवश्यकता
८. संवैधानिक निकायहरू र तिनका अन्तरसम्बन्ध ।
९. सार्वजनिक प्रसारण माध्यम, व्यापारिक प्रसारण माध्यम र सामुदायिक प्रसारण माध्यम बारे जानकारी
१०. सार्वजनिक प्रशासनको विकास, उद्देश्य र सिद्धान्त ।
११. नेपालमा पत्रकारिताको इतिहास
१२. आम संचार आचार संहिता
१३. क्षेत्रीय सहयोगको अवधारणा (सार्क, विमस्टेक, आशियान)
१४. अन्तर्राष्ट्रिय प्रसारण संस्थाहरू तथा संगठनहरू जस्तै: BBC, VOA, RNTC, AIBD, ABU, DW सम्बन्धी जानकारी ।
१५. SW, MW, FM & New Media प्रविधि बारे जानकारी ।
१६. नेपाल सरकारका प्रमुख राष्ट्रिय नीतिहरू र तीनका कार्यान्वयन पक्ष (सूचना प्रविधि नीति, गरिबी निवारण र रोजगारी नीति, संचार नीति र बैदेशिक सहायता सम्बन्धी नीति)
१७. सुशासनको अवधारणा (उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, भ्रष्टाचार निवारण तथा राजनैतिक प्रतिवद्धता)
१८. व्यवस्थापनको अवधारणा र सिद्धान्त तथा व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू जस्तै: नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रण
१९. नेपाली समाज र यसको बनोट
२०. नेपालमा विविध जनजाती, वर्ग, समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
२१. आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या र समाधानका सम्भावनाहरू

खण्ड (ख): ५० अङ्क

२२. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, गठन आदेश, २०४१
२३. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०५७ (संशोधन सहित)
२४. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, आर्थिक नियमावली, २०४९
२५. राष्ट्रिय आमसंचार नीति, २०७३
२६. राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र राष्ट्रिय प्रसारण नियमावली, २०५२ (संशोधन सहित)
२७. श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी नियमावली, २०५३
२८. विज्ञापन रहित नीति २०७३
२९. नेपालको संविधान
३०. सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ सम्बन्धी जानकारी
३१. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ र नियमावली २०६५

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ७, पद: वरिष्ठ सम्वाददाता

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी

अंकभार १००
समय: ३ घण्टा
अङ्कभार ५०

खण्ड (क):

१. सञ्चार (Communication)

- १.१ सञ्चारको परिचय (Introduction to communication)
- १.२ सञ्चारको प्रक्रिया (Process of communication)
- १.३ सञ्चारको प्रकार (Types of communication)
- १.४ सञ्चारको महत्व (Importance of communication)
- १.५ सञ्चारका अवरोधहरू (Barriers of communication)

२. आमसञ्चार (Mass Communication)

- २.१ आमसञ्चारको परिचय (Introduction to mass communication)
- २.२ आमसञ्चार माध्यमका प्रकारहरू (Types of mass media)
- २.३ आमसञ्चार माध्यमका विशेषता र कार्यहरू (Characteristics and functions of mass media)
- २.४ आमसञ्चारका क्षेत्र तथा उपयोगिता (Scope, uses of mass communication)
- २.५ समाजमा आमसञ्चार माध्यमको भूमिका र महत्व (Role & importance of mass media in society)
- २.६ आमसञ्चारको सामाजिक उत्तरदायित्व (Social Responsibility of mass communication)

३. पत्रकारिता (Journalism)

- ३.१ पत्रकारिताको परिचय र प्रकार (Introduction and type of journalism)
- ३.२ पत्रकारिताका तत्वहरू (Elements of journalism)
- ३.३ पत्रकारिताको महत्व (Importance of journalism)
- ३.४ आधुनिक पत्रकारिताका सिद्धान्तहरू (Principles of modern journalism)
- ३.५ समाचारको अर्थ र परिभाषा (Meaning and definition of news)
- ३.६ समाचारका आधारभूत तत्वहरू (Basic ingredients of news)
- ३.७ समाचारीय मूल्य (News values)
- ३.८ पित पत्रकारिता (Yellow journalism)

४. पत्रकारिता प्रक्रिया (Journalistic Process)

- ४.१ समाचारकक्ष: बनावट र कार्यहरू (Newsroom: Structure and functions)
- ४.२ समाचार संकलन एवं लेखन (News reporting)
- ४.३ समाचार संकलन, यसका प्रकार, विधि र सिद्धान्त
- ४.४ समाचारका स्रोतहरू (Source of news)
- ४.५ असल सम्वाददाताका गुणहरू (Qualities of a good reporter)
- ४.६ विभिन्न प्रकारका रिपोर्टिङ (Different types of reporting)
- ४.७ विशिष्टकृत रिपोर्टिङको आवश्यकता (Need for specialized reporting)
- ४.८ समाचार लेखन (News-writing)
- ४.९ समाचार संरचना (News structure)
- ४.१० समाचार लेखनको शैलीहरू (Styles of news writing)

५. प्रसारण पत्रकारिता (Broadcast Journalism)

- ५.१ प्रसारण पत्रकारिताको परिचय (Introduction to broadcast journalism)
- ५.२ प्रसारणका प्रकारहरू (Models of Broadcasting)
- ५.३ प्रसारण पत्रकारिताको महत्व(Importance of Broadcast Journalism),
- ५.४ रेडियो पत्रकारिता प्रकृया (Radio Journalistic Process),
- ५.५ प्रत्यक्ष र रेकर्डेड प्रसारण (Live and Recorded Broadcast)
- ५.६ समाचार निर्माण र प्रस्तुति (News production and presentation)
- ५.७ प्रसारण माध्यमका लागि लेखाइ (Writing for broadcast media)
- ५.८ अन्तर्वार्ताका तरिकाहरू (Interview techniques)

६ सम्पादन (Editing)

- ३.१ सम्पादनका तरिकाहरू (Techniques of editing)
- ३.२ सम्पादकका कार्यहरू (Functions of an editor)
- ३.३ सम्पादकका गुणहरू (Qualities of an editor)
- ३.४ डिजिटल इडिटिङ (Digital Editing)
- ३.५ इडिटिङ सफ्टवेर (Editing Software)

खण्ड (ख):

अङ्कभार: ५०

७. मिडिया र आचारसंहिता (Media and code of Ethics)

- ७.१ प्रेस स्वतन्त्रता र सेन्सरसिप (Press Freedom and Censorship)
- ७.२ वाक स्वतन्त्रता र संचारकर्मीबीचको सम्बन्ध (Relation Between Freedom of expression and Media Person)
- ७.३ पत्रकार आचारसंहिता (Journalistic Code of Conduct)
- ७.४ प्रेस र उत्तरदायित्व (Press Role & Responsibility)

८. नेपालमा मिडिया (Media in Nepal)

- ८.१ प्रेस मर्यादा, उत्तरदायित्व र आचार संहिता (Standards, responsibilities and code of ethics in broadcast journalism)
- ८.२ मानवधिकारका रूपमा प्रेस स्वतन्त्रता (press Freedom as human rights),
- ८.३ सामग्री श्रोत र संचारकर्मीको दायित्व (Source and responsibility of media person)
- ८.४ सूचना र गोपनियताको अधिकार (Right to information and Right to privacy),
- ८.५ अधिकार र कतव्य वीचको सम्बन्ध (Relation between duty and rights)
- ८.६ नेपालमा आमसंचार र पत्रकारिता अध्ययन/अध्यापन गर्ने/गराउने शिक्षा संस्थाहरू (Mass Media Institutions in Nepal),
- ८.७ मिडियामा नयाँ अभ्यास: डिजिटल मिडिया, नागरिक पत्रकारिता, सूचना, सञ्चार प्रविधि र सामाजिक सञ्जाल, ब्लग र नेटवर्किङ (New Media practices: Digital Media, Civil Journalism, ICT and Social Media)

९. संचारसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरू (National & International Media related Organizations)

रेडियो नेपाल, रा.स.स., नेपाल टेलिभिजन, प्रेस काउन्सिल, सूचना विभाग, नेपाल पत्रकार महासंघ, ACORAB, BAN, IFJ, AP, REUTERS, AFP, BBC, VOA, RNTC, PTI, AIR, CRI ABU, AIBD etc.

१०. नेपालको वर्तमान संविधान
११. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, गठन आदेश, २०४१
१२. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली
१३. रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, आर्थिक नियमावली, २०४९
१४. राष्ट्रिय आमसंचार नीति, २०७३
१५. राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र राष्ट्रिय प्रसारण नियमावली, २०५२ (संशोधन सहित)
१६. श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी नियमावली, २०५३
१७. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली २०६५
१८. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ सम्बन्धी जानकारी
१९. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
२०. विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ र विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७